

røre derfra, at den første Finantsminister for Monarchiet, som vi havde, fik Sagen saaledes ordnet, at han i Virkeligheden ophørte at være Finantsminister og blev kun, hvad de Franſke kalde Trésor-Minister, eller, hvad vi kunde kalde det, Minister for den offentlige Skat. Dette blev senere forandret; han havde skudt det egentlige Finantsvæsen over paa Ministeren for de fælles Anliggender; men man maatte igjen vende tilbage og komme til en Finantsbestyrelse, men ikke til en Finantsbestyrelse, som angik Kongerigets Sager. Den ærede Minister har selv bemærket, at paa det Stadium, hvor der er Liv i Finantsbestyrelsen, det vil sige, hvor Spørgsmaalet dreier sig om at anordne eller tilvejebringe Indtægter, Skattefordeling, Skattepaalæg o. s. v., der kan man ikke borttage det fra den Forbindelse, hvori det staaer med Indenrigsministeriet. De saakaldte indirecte Skatter ere derfor blevne ved Indenrigsministeriet; men den ærede Minister siger rigtignok, at det er en Ufuldstændighed i Anordningen; hertil siger jeg imidlertid Nei, det er ingen Ufuldstændighed i Anordningen; men det Ufuldstændige ligger i, at Ministeren ikke har begrebet, at der, hvor den ene Deel af Skattevæsenet hører hen, derhen hører ogsaa den anden, der er Finantsvæsenet. Finantsvæsenet, hvori bestaaer det? Det bestaaer i at varetage og ordne Skatternes Betydning og sørge for deres Anvendelse; det er det hele Assignationsvæsen, som ikke kan gives ud af deres Hænder, til hvem de forskjellige Budgetter ere betroede med Ansvarlighed, det er den hele Skattefordeling, Paalæg af nye Skatter o. s. v., alt dette er Finantsvæsen. Det derimod, hvorledes de indkomne Penge, som findes i Kassen, skulle bruges og gøres mere eller mindre frugtbringende, det er ikke det egentlige Finantsvæsen, men det er Noget, der ligger ved Siden af, som er beslægtet med Vanquiersvæsenet, og hvoraf man just paa Grund deraf skal have saa lidt som muligt under Statens Forvaltning; jeg siger: man skal have saa lidt som muligt at gøre med at lade Folk tjene en Provision ved en eller anden Omſætning, thi derved ledes man let i Fristelse, ikke til at gøre Uret, men til at gaae ind paa en eller anden Speculation, der bringes for af kloge Folk, hvis Klogskab

hovedsagelig bestaaer i at komme til at tjene en Provision. Denne Deel af Forvaltningen kan Kongeriget lægge over til hvem det skal være, naar det skeer contractmæssig og man har behørig Sikkerhed. Vi have overgivet det til Monarchiets Finantsminister; men have vi gjort det absolut med vor gode Villie? Nei, paa ingen Maade, vi have gjort det, fordi vi ikke godt kunne Andet, og fordi vi nødt i Statens Interesse vilde komme i Kamp med Monarchiets Finantsminister. Han havde en afgjort Begjærlighed til at have vore Penge i sin Varetægt, og vi kunde ikke bringe dem ud deraf, uden at det skulde komme til et Brud. Jeg har lidt Betydelser nok, fordi jeg har forhindret dette, og jeg faaer nu paa en vis Maade Straffen for den Tilbageholdenhed, jeg har vist, ved den Finantsminister, man nu vil paabyrde os. Skal det komme til et Brud, kunde vi ligesaa godt være gaaede dertil dengang som nu, vi havde da haft den Fordeel, at det nu var overstaaet. Jeg kan ikke sige, at jeg kan erkjende, at vor Tilbageholdenhed til at handle ligeoverfor de politiske Forhold i Grunden nu er større end dengang; i een Henseende kan den endogſaa siges at være mindre nu end dengang, fordi det Spor, der kan betrædes, og den Vej, der kan gaaes, efterhaanden er saa defineret, at Enhver, der kommer til Statsstyrelsen, er nødt til at gaae samme Vej og kan ikke gjøre stort Andet, end hvad Omſtændighederne byde, det vil sige ganske simpelt, at den Nødvendighed, der ligger i Forholdene, og som har fundet en altfor ringe Anerkjendelse her i Landet, efterhaanden har udpræget sig paa en saadan Maade, gennem de Personligheder, der have staaet ved Roret, og som have haft en større personlig Tillid mellem høilærde Folk end de, der tidligere stode der, de ere, siger jeg, komne til at definere Nødvendigheden paa en saadan Maade, at Ingen, eller idetmindste kun Jaa, mere kunne tvivle om, at den er der.

Den ærede Minister har sagt, at der var kun at vælge mellem det, som nu her er gjort, og en Ordning af vort hele Bestyrelsesvæsen, der vilde kræve en ny Departementschef for Finantsvæsenet, og visse Contoirer, indbragte under ham o. s. v. Det er nu for det Første min Overbeviisning, som jeg allerede